

FALLA

Falla kommer ur "stor fälla". 1539 var Falla en by, som bestod av två kronohemman. Ur 1551-års jordebok finner vi att arrende och jordränta för en av gårdarna bl.a. utgör: 6 årliga hästar, som skulle hållas på bete för kungens eller fogdens räkning, 3 årliga dagsverken på kungens byggen. Ur samma jordebok uppskattades skörden av humleodlingen till 2 pund. Denna humleodling fanns mellan vägarna till Falla Södergårdar och finns kvar delvis än i dag. På 1722-års karta över Crono Cavalleri Officerare finns Hästhemmanet Falla. Hästhemman är en sorts skattepålaga. Hästhemmanet skulle hålla hästar i reserv till Cavalleri Officerare.

År 1850 bodde i Falla by sammanlagt 62 personer, år 1978 bodde 9 personer. Speceriaffär, smedja och skomakare har funnits till ortsbefolkningens gagn. Offerkällan, belägen 300 m sydost om Falla, ligger på högsta toppen av ett ca 10 m högt berg. Det egendomliga med denna källa är, att den, trots sin betydliga höjd över kringliggande mark håller vatten även under torrår. 1-öres silvermynt från år 1677 har hittats i källan, liksom kopparmynt från 1700-talets början. På väg till källberget har troligen en gård legat, då rester av flera grunder finns där, bl.a. en väl bevarad stenkällare. En sagesman berättar om Odins jakt, som kom söderifrån, att när den kom till berget 900 m väster från Falla öppnade jättarna berget och hundarna gick in. Samtidigt fick jättarna höra kyrkklockorna ringa och lade då igen berget över hundarna. Därefter lade de på en sten, vilande på tre stenar. Tar man bort en sten ramlar den ner i Boda mosse och då vet ingen vad som skall hända. Spåren efter jättarna finns kvar på berget ännu.

Torpet PURKAN

Läge: 500 m sydost Falla.

Ingen grund hittad. Troligen låg den inne i den nu uppodlade åkern. Torpet bebott till omkring 1845.

1777-1798	Per Flink	1750 Ön Säby
	Lisa Nilsdotter	1745 Ängen Säby
-1841-	Hans Jaensson	1758 Säby
-1844	Anders Jönsson	1758 Säby
Pigan	Anna Jonsdotter	1771



Falla mangårdsbyggnad

Backstugan FALLASTUGAN

Läge: 600 m nordväst Falla.

Fallastugan var troligen en undantagsstuga, vackert belägen på en sluttning. Den beboddes mellan 1849-1891. Revs omkring år 1895.

1849-1868		Ulla Mällberg	1785 Västergötl.
-1888	Enkan	Hedda Stina Johansd.	1839 Säby
1866-1891	Enkan	Eva Maja Johansdotter	1814 Säby

Backstugan KVARNSTAD

Läge: 300 m nordväst Falla Södergård Sjöbo.

Här har funnits kvarn med kvarndamm nere vid bäcken. Vattenfallet och husbehovskvarnen var i bruk till ca 1870. Härifrån reglerades vattentillgången till ännu en kvarn, Kvarnstugan på Ryggstorps ägor. I Kvarndammen har frikyrkligt dop förrättats då två personer från trakten döptes. Det var baptismen som först kom till bygden. Mycket folk kom till platsen, som blev så packad att många klättrade upp i träden för att se den märkliga händelsen. Backstugan revs omkring 1870.

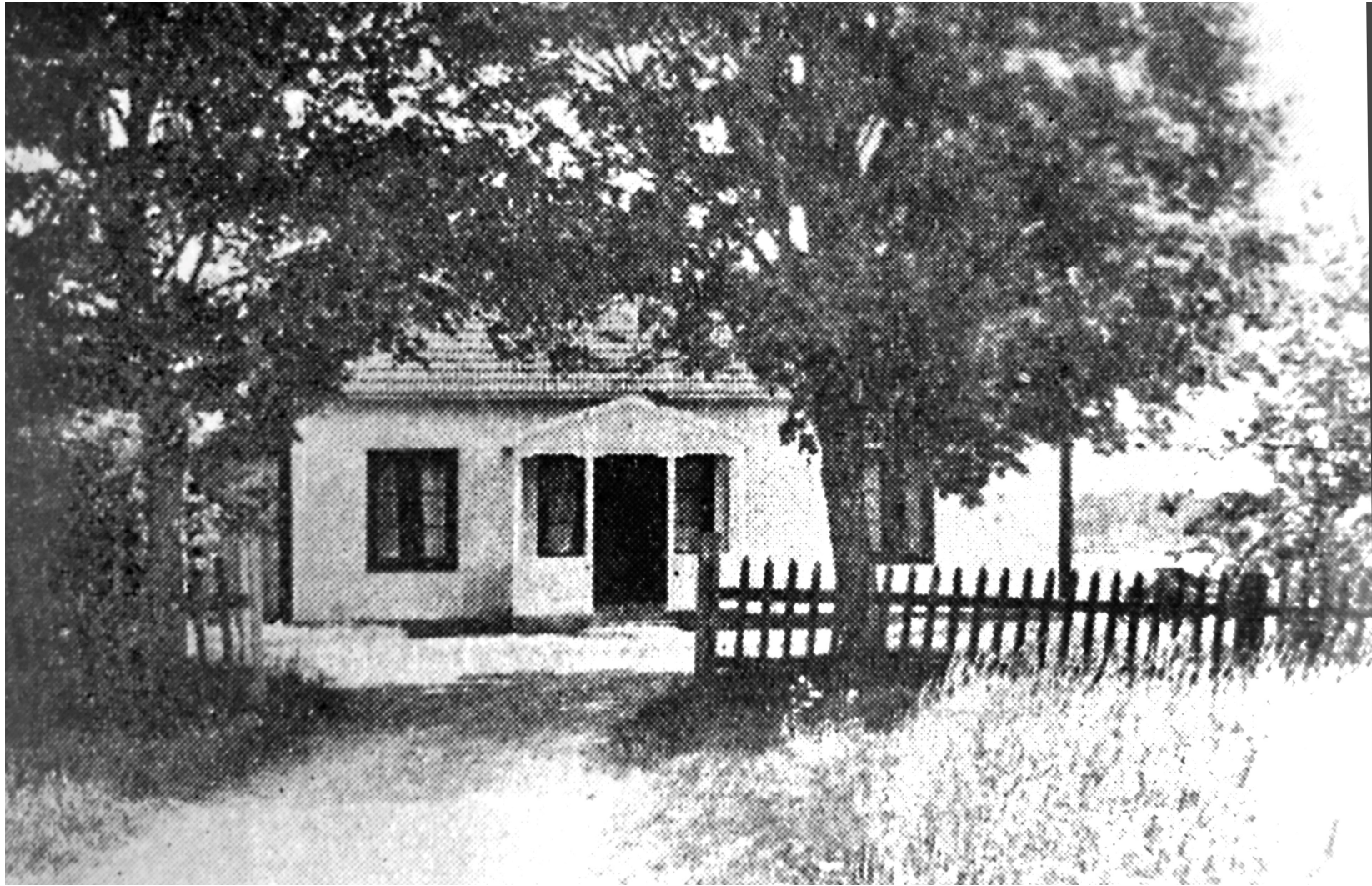
1848-1861		Anders Gustaf Svensson	1817 Frinnaryd
		H Sofia Nilsson	1811 Säby
1852-		Anders Andersson	1809 Säby
		H Johanna Persdotter	1813 Säby
-1865-	Af.sold.	Anders Farm	1807 Säby
		H Anna Larsdotter	1804 Säby

Soldattorpet nr 133 BISPHEM

Läge: 250 m norr Falla Södergård Sjöbo.

Har varit soldattorp 1686-1907. 20 m söder stuggrunden finns en stenkällare med välvt tak i mycket bra skick. Sista boende 1899.

1686-1701		Lars Nilsson (rymd 11 febr 1701)
1702		Bengt Swensson
1709		Måns Toresson
1716		Vakant
1717-1719		Ingemar Arfwedsson (antagen i maj 1717, död 11 januari 1719)



Falla

1719-1732		Måns Gustafson (antagen 29 okt 1719, död 28 mars 1732)	
1732-1734		Vakant	
1734-1739?		Erland Erlandsson (antagen 5 febr 1734)	
1741		Norra Vedbo komp. finns ej upptagen i 1741 års rulla.	
1742		Erland Falck (död 4 sept. 1742)	
1743-1759		Nils Høök (antagen 14 jan. 1743, död 12 febr. 1759 i Pommern)	
1759-1783	Soldaten	Anders Palmblad	
		H Kerstin Larsdotter	
1783-1790	Soldaten	Erik Palm	1764 Askeryd
		H Stina Jönsdotter	1758 Säby
1791-1800	Soldaten	Gustaf Fahl	1765 Säby
		H Maja Svensdotter	1763 Rinna
1801-1812	Soldaten	Daniel Vinter	1763
		H Britta Nilsdotter	1759
1815-1830	Soldaten	Sven Farp	1796
1831-1865	Soldaten	Anders Farm	1807 Säby
		H Anna Larsson	1804 Asby
1868-1897	Soldaten	Karl-Gustaf Karp	1845 Säby
	1:a	H Eva Lovisa Johansdotter	1841 Trehörna
	2:a	H Hedda Sofia Johansdotter	1838 Trehörna
	3:e	H Hedda Karolina Karlsd.	1858 Torpa
1897-1899		Fredrik Edvard Björklund	1867 Eksjö
		H Klara Matilda Karlsdotter	1865 Ekeby

Torpet FALLA SÖDERGÅRD SJÖBO

Här har funnits smedja. Nuvarande byggnad är uppförd omkring 1905. Den gamla brann ned och låg 30 m nordväst om nuvarande. Det berättas att en torpare hade fått ringorm på en arm och sökte bot för detta hos en "klok gubbe". Ordinationen lød: "Tag kol från en nedbrunnen stuga (i detta fall Sjöbo) och blanda med bröstmjölks till en deg och lägg sedan denna på ringormen". Torparen blandade till degen och lade på armen och efter någon dag var ringormen borta.

Sista brukare var Åke Karlsson år 1942. År 1955 styckades på Falla N och Falla S.

-1821-		Anders Andersson	1776 Säby
		H Carin Jonsdotter	1776 Säby
-1835		Johannes Jönsson	1780 Säby
-1840		Maja Larsdotter	1780 Säby
1837-1840	Husaren	Gustaf Adolf Johansson Lind	1813 Säby



Falla Norrgården



1840-1856	Smidesdräng	Johannes Söder	1803 Ekeby
		H Anna Greta Månsdotter	1815 Säby
	Smeden	Alfred Kristogomus	1845 Säby
		Källström	
		H Kristina Josefina Andersd	1852 Askeryd
		Frans August Karlsson	1872 Sund
		H Gerda Sofia Karlsson	1882 Norra Vi

Backstugan SJÖBO

Läge: 20 m Försjöns norra spets.

Dopförrättning har ägt rum nere vid Försjöns strand. Sjöbo var bebott till 1881 och revs omkring 1885. Försjön är socknens högst belägna sjö, 227 m över havet, i vilken Ljusnamålen i Torpa socken har del för vattenbehov med några tiotal M².

-1803-	Af.sold.	Johan Flink	1730
		H Lena Månsdotter	1745
-1821		Anders Andersson	1776 Säby
		H Carin Jonsdotter	1776 Säby
-1860	Målaren	Anders Fredrik Gustavson	1840 Säby
		H Carolina Johansdotter	1840 Asby
1861-1866		Carl Johan Jonsson	1818 Säby
		H Anna Maja Svensdotter	1814 Säby
1870-1881		Karl Johan Gustafsson	1837 Säby
		H Karolina Johanna Johansd.	1828 Säby

Torpet FÖRMO

Läge: 350 m söder Försjöns norra spets.

Torpet beboddes mellan 1850-1904. Revs omkring 1905. Det berättas om den förste boende här, att han en kväll på vintern fick sällskap av sju vargar över Försjöns is när han gick hem från sitt arbete med skrädning i skogen på Näs. Men genom att släppa ut skrädsnöret efter sig höll han vargarna på avstånd och kom välbehållen hem till Förmo.

1850-		Adolf Fredrik Schildt	1826 Lommaryd
		H Anna Sofia Adamsdotter	1826 Säby
		Edvin Schildt	1857 Säby
-1904		Johanna Margareta	
		Karlsdotter	1859 Säby

Backstugan SJÖARP

Läge: 400 m söder Försjöns norra spets.

Stugan har varit bebodd 1962-1890. Husgrunden mäter 5x5 m.

1862-1865	Karl Johan Gustafsson	1837 Säby
	H Carolina Johanna Johandsd	1828 Säby
1865-1890	Gustaf Adolf Gustafsson	1840 Säby
	H Anna Gustafa Karlsdotter	1846 Lommaryd
1883-	Karl Johan Johansson	1812 Ölmstad

Backstugan ÄNGSSTUGAN

Läge: 400 m nordost Försjöns sydspets.

I Ängstugan fanns diversehandel och tjärbränneri. Tjärgropen fanns 20 m norr om stugan. Soldat Karp köpte stugan 1897 och flyttade den till Storgatan 95. Inflyttning skedde julafton 1897.

1846-	Gustaf Månsson Ulf	1818 Säby
	H Anna Britt Jonsdotter	1815 Asby

Torpet NYBYGGET

Läge: 100 m sydväst Falla Nybygget.

Här fanns hästslakteri med slaktgrop i berget. Även lumpsamlaren bodde här. Ur arrendekontrakt 14 mars 1855 står följande: "Timra ny stuga samt flytta ladugården på anvisat ställe inom 3 år". Detta blev torpet Klippan eller nuvarande Falla Nybygget. Sista boende 1884.

-1831	Peter Persson	1753 Säby
-1839	Lisa Nilsson	1755 Säby
1839-	Jonas Månsson	1801 Linderås
	H Karin Göransdotter	1811 Torpa
1846-1855	Gustaf Månsson Ulf	1818 Säby
	H Anna Britta Jonsdotter	1815 Asby
1855-1884	Anders Svensson	1817 Säby
	H Sofia Nilsson	1811 Säby



Falla Nybygget

Torpet KLIPPAN eller FALLA NYBYGGET

-1869-	Karl-Gustaf Nilsson	1820 Frinnaryd
	H Anna Karin Andersdotter	1833 Flisby
	Karl Anders Gustafsson	1871 Säby
	H Hedda Charlotta Göransd.	1859 Säby

Torpet St. ANDERSBO

Läge: 350 m sydost Försjöns norra spets

Ett torp med cirka 2 tunnland. Bebyggd till 1889. Om första namnet Hans Jakobsson står att läsa följande i kyrkboken: "Frös ihjäl på marken 18 mars 1768, 85 år gammal". Torpet revs omkring 1895. Ladugårdsgrund och stuggrund finns kvar.

1759-1768	Hans Jakobsson	1683
	H Karin	
1769-	Anders Bergstedt	1739
	H Lisa Karlsdotter	1728
-1822	Börje Eriksson	1748 Säby
	H Elin Persdotter	1747 Säby
1822-1832	Jöns Persson	1775 Säby
	H Sara Persdotter	1776 Torpa
1832-	Anna-Karin Jonsdotter	1797 Säby
1828-1840	Samuel Johansson	1805 Frinnaryd
	H Stina Matsdotter	1804 Lommaryd
1866-	Karl-Johan Johansson	1800 Säby
	H Anna M Svensdotter	1814 Säby
1869-1879	Avs.sold. Anders Farm	1807 Säby
	1:a H Anna Larsdotter	1804 Säby
	2:a H Anna Jonsdotter	1819 Linderås
	3:e H Anna Stina Jakobsdotter	1825 Säby
1879-1886	Frans Johan Gustafsson	1854 Frinnaryd
	H Emma Charlotta Svenberg	1860 Asby
1886-1889	Elias Schildt	1862 Säby
	H Augusta Johanna Ode	1861 Säby

Torpet LILLA ANDERSBO

Läge: Ingen grund hittad, troligen 300 m - 350 m öster Försjöns norra spets, där körsbärsträd, plommonträd liksom syrener växer.

1812-1828	Jöns Jönsson	1747 Säby
-1822	Lisa Jonsdotter	1747 Säby
1828-1841	Samuel Johansson	1805 Frinnaryd
	H Maja Lisa Johansdotter	1803 Torpa
1841-1854	Gustaf Nilsson	1812 Säby

1854-1864

H Maja Svensdotter
Anders Petter Isaksson
H Lotta Gustafsdotter

1814 Säby
1826 Asby
1826 Säby

Backstugan LONINGEN

Läge: 400 m öster Försjöns norra spets.

Högst upp på ett berg har denna stuga legat. Den var cirka 5x8 m i storlek. Den finns ej upptagen i kyrkboken, men revs på 1840-talet. En av ortens äldre män berättar att målarmästare Lindblad föddes här.

FETÅS VÄSTERGÅRD



Tranås Baptistförsamling på utflykt till Fetåsstugan omkring 1912. De två barnen till vänster är Harry och Thea Johansson, Fetås.